

Schaamte bij menstruatie

Plan Internationaal

juni 2019

Contact: Berdien Schanssema

T: 050-3657678

E: berdienschanssema@kienonderzoek.nl

Groningen / Haarlem

W: www.kienonderzoek.nl

Achtergrond onderzoek en methode

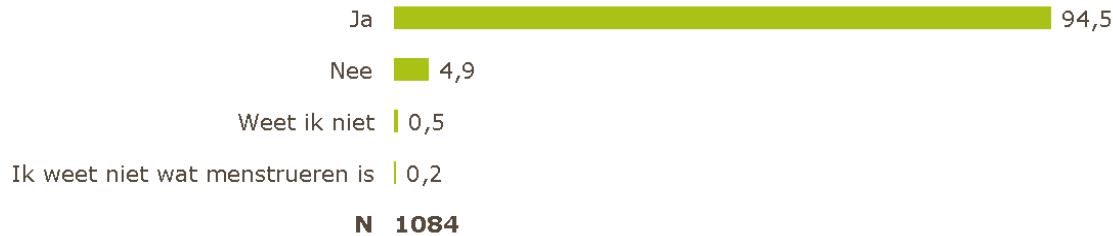
- **Doel:** Inzicht verkrijgen in de mening over de kennis en taboes omtrent menstruatie
- **Doelgroep:** Nederlandse meisjes en vrouwen in de leeftijd van 12 t/m 25 jaar
- **Methode:** online onderzoek met uitnodiging via e-mail of via de PanelWizard app
- **Veldwerkperiode:** 14 t/m 21 juni 2019
- **Behaald responspercentage:** 50%
- **Netto steekproef:** 1037 volledige vragenlijsten
- **Maximale afwijking:** bij een betrouwbaarheid van 95% zal de steekproefuitkomst maximaal 3,0% afwijken van de werkelijke situatie (als alle Nederlanders in de doelgroep ondervraagd zouden zijn)

Eerste menstruatie (menarche)

Bijna alle meisjes en vrouwen in de leeftijd van 12 t/m 25 jaar weten wat menstrueren is

Heb jij je eerste menstruatie al meegemaakt?

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Ja	80,6	99,5	99,3
Nee	18,0	0,3	0,2
Weet ik niet	0,7	0,3	0,5
Ik weet niet wat menstrueren is	0,7	0,0	0,0
N	283	387	414

Conclusies:

- Bijna alle meisjes en vrouwen (95%) in de leeftijd van 12 t/m 25 jaar hebben de eerste menstruatie al meegemaakt.
- Logischerwijs hebben oudere meiden de eerste menstruatie vaker al meegemaakt dan de jongste meiden (16 t/m 25 jaar 99% vs. 12 t/m 15 jaar 81%).
- Slechts een enkeling weet niet wat menstrueren is (0,2%); dit zijn alleen meiden in de leeftijdsgroep 12 t/m 15 jaar.

Toelichting:

De vervolgvragen werden niet voorgelegd aan degenen die niet weten wat menstrueren is.

significant hoger

significant lager

Ervaringen eerste menstruatie (menarche)

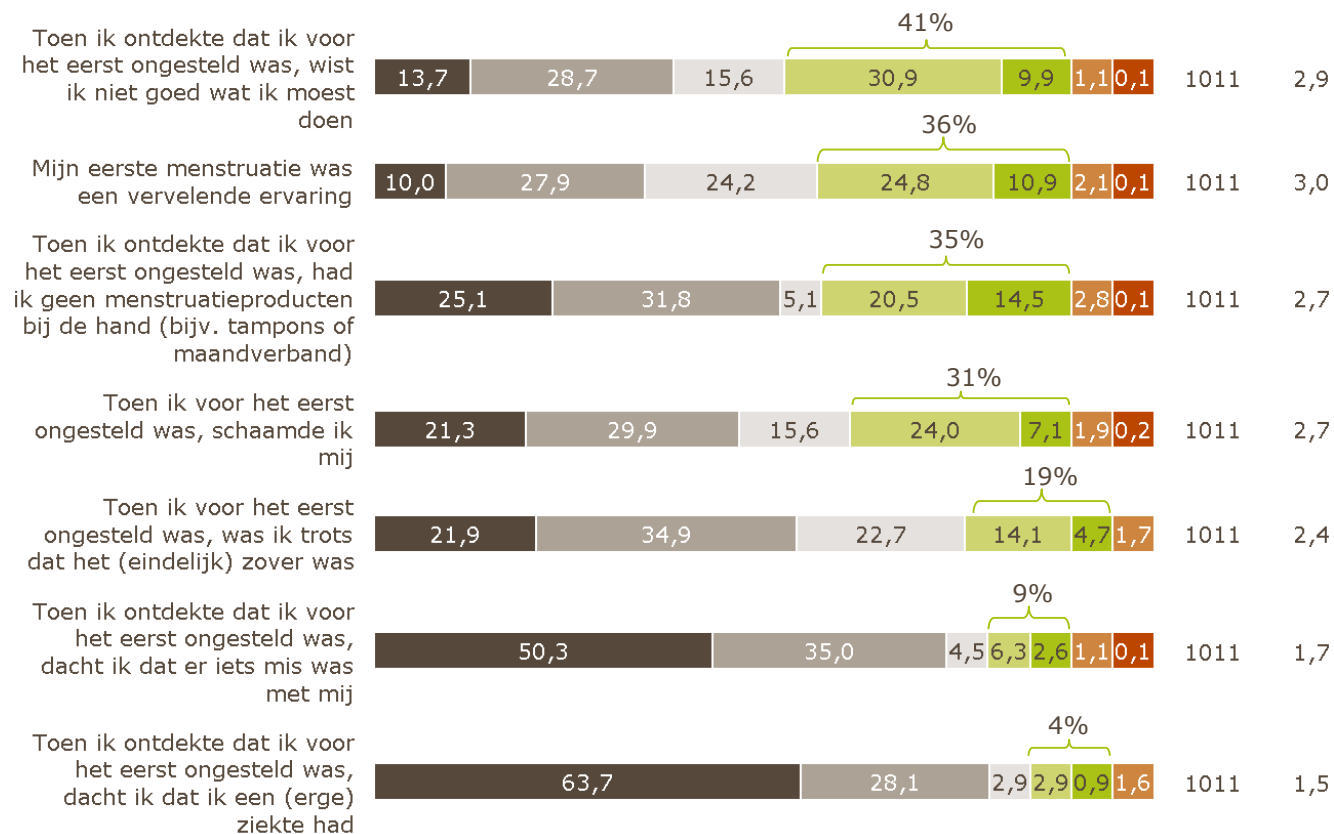
Drie op de tien meiden schaamden zich toen zij voor het eerst ongesteld waren

Deze vraag gaat over de eerste keer dat je ongesteld was. In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken over je eerste menstruatie?

Helemaal niet mee eens (1)
 Niet mee eens (2)
 Neutraal (3)
 Mee eens (4)
 Helemaal mee eens (5)

Weet niet/geen mening
 Zeg ik liever niet

Hoogste % (helemaal) mee eens

Laagste % (helemaal) mee eens

Conclusies:

- Vier op de tien wisten niet goed wat zij moesten doen bij de ontdekking dat zij voor het eerst ongesteld waren (41%).
- (Ruim) een derde is het (helemaal) eens met de volgende stellingen 'Mijn eerste menstruatie was een vervelende ervaring' (36%), 'Toen ik ontdekte dat ik voor het eerst ongesteld was, had ik geen menstruatieproducten bij de hand (bijv. tampons of maandverband)' (35%) en 'Toen ik voor het eerst ongesteld was, schaamde ik mij' (31%).
- 4% dacht dat zij een (erge) ziekte hadden toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren.
- Meiden uit het noorden van het land geven vaker aan dat zij dachten dat er iets mis was toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren (17% vs. 8%). In het oosten is dit het minst voorkomend (4% vs. 10%).

Toelichting:

Deze vraag werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

Ervaringen eerste menstruatie (menarche) (2)

Schaamte over de eerste menstruatie lijkt over de generaties af te nemen

Deze vraag gaat over de eerste keer dat je ongesteld was.

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken over je eerste menstruatie?

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

% (helemaal) mee eens	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Toen ik ontdekte dat ik voor het eerst ongesteld was, wist ik niet goed wat ik moest doen	21,9	40,7	51,2
Mijn eerste menstruatie was een vervelende ervaring	33,0	35,5	37,4
Toen ik ontdekte dat ik voor het eerst ongesteld was, had ik geen menstruatieproducten bij de hand (bijv. tampons of maandverband)	24,1	35,2	40,8
Toen ik voor het eerst ongesteld was, schaamde ik mij	21,9	28,2	39,1
Toen ik voor het eerst ongesteld was, was ik trots dat het (eindelijk) zover was	17,0	21,9	17,1
Toen ik ontdekte dat ik voor het eerst ongesteld was, dacht ik dat er iets mis was met mij	3,1	10,4	10,6
Toen ik ontdekte dat ik voor het eerst ongesteld was, dacht ik dat ik een (erge) ziekte had	1,8	5,2	3,5
N	224	383	404

Conclusies:

- Oudere meiden (21 t/m 25 jaar) zijn het vaker eens met de stelling: 'Toen ik ontdekte dat ik voor het eerst ongesteld was, wist ik niet goed wat ik moest doen'. Meisjes in de leeftijd van 12 t/m 15 jaar zijn het hier juist minder vaak mee eens.
- Over de generaties lijken meiden beter voorbereid te zijn op de eerste menstruatie; hoe ouder meiden zijn, hoe vaker zij aangeven dat zij geen menstruatieproducten bij de hand hadden toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren (24% onder 12-15 jaar tot 41% onder 21-25 jaar).
- Schaamte over de eerste menstruatie lijkt over de generaties af te nemen; hoe ouder meiden nu zijn, hoe vaker zij aangeven dat zij zich schaamden toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren (22% onder 12-15 jaar tot 39% onder 21-25 jaar).

Toelichting:

Deze vraag werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

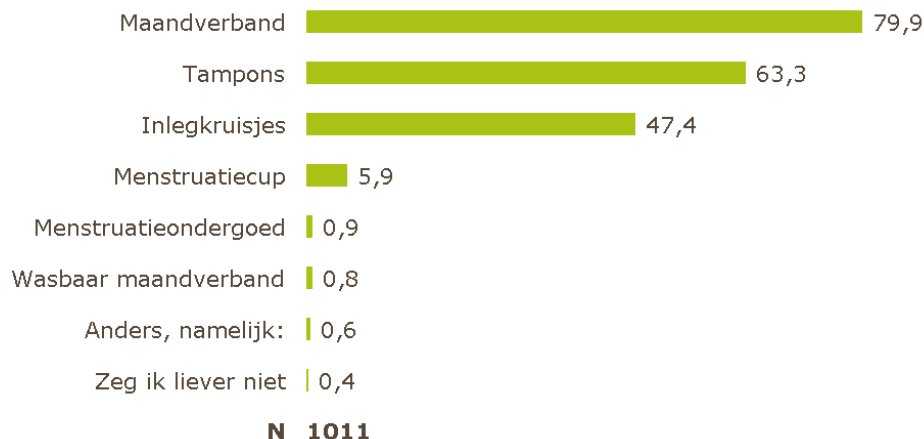
significant hoger

significant lager

Gebruik hygiëneproducten

Maandverband het meest gebruikte hygiëne product, gevolgd door tampons en inlegkruisjes

Welke van onderstaande hygiëne producten gebruik jij tijdens je menstruatie? Je kunt meerdere antwoorden geven.

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Maandverband	87,9	80,2	75,2
Tampons	37,5	68,7	72,5
Inlegkruisjes	32,1	49,9	53,5
Menstruatiecup	1,8	6,0	8,2
Menstruatieondergoed	1,3	1,0	0,5
Wasbaar maandverband	1,3	0,5	0,7
Anders, namelijk:	0,9	0,5	0,5
Zeg ik liever niet	1,3	0,0	0,2
N	224	383	404

Conclusies:

- Maandverband is het meest gebruikte hygiëne product; acht op de tien gebruiken dit tijdens de menstruatie (80%).
- Bijna twee derde gebruikt (ook) tampons tijdens de menstruatie (63%) en bijna de helft (ook) inlegkruisjes (47%).
- In Zuid-Nederland gebruikt men minder vaak inlegkruisjes (41% vs. 49%).
- Jongere meiden (12 t/m 15 jaar) gebruiken vaker maandverband (88% vs. 78%). Meiden in de leeftijd van 16 t/m 25 jaar geven vaker aan tampons te gebruiken (71% vs. 38%).
- Naarmate meiden ouder zijn, is de menstruatiecup populairder (2% onder 12-15 jaar tot 8% onder 21-25 jaar).

Toelichting:

Bij deze vraag kon men meerdere antwoorden geven. De percentages tellen daardoor op tot meer dan 100%.

Deze vraag werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

De antwoorden zijn gesorteerd van meest naar minst gekozen.

significant hoger
significant lager

Schaamte en ongemak omtrent menstruatie (1)

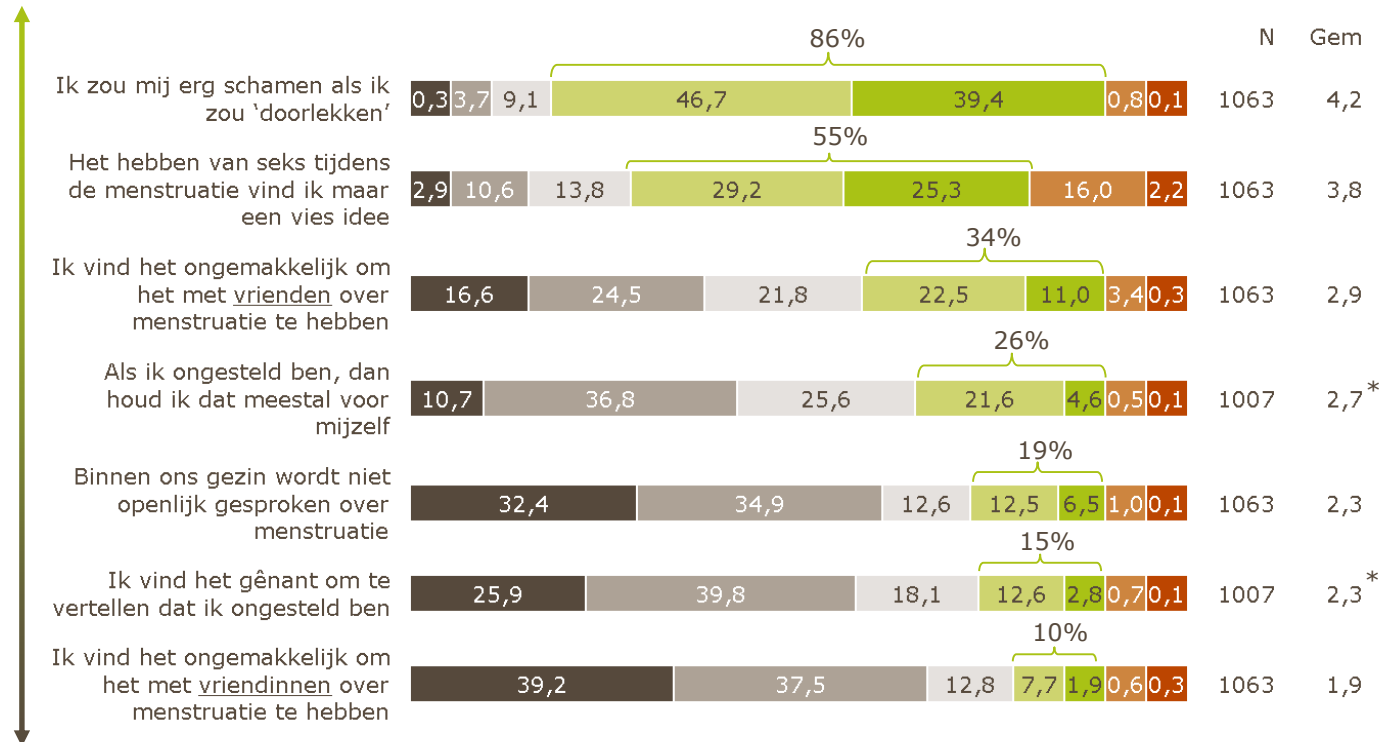
Bijna negen op de tien zouden zich schamen als zij zouden 'doorlekkeren'

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken?

Helemaal niet mee eens (1)
 Niet mee eens (2)
 Neutraal (3)
 Mee eens (4)
 Helemaal mee eens (5)

Weet niet/geen mening
 Zeg ik liever niet

Hoogste % (helemaal) mee eens

Laagste % (helemaal) mee eens

Conclusies:

- Bijna negen op de tien zouden zich schamen als zij zouden 'doorlekkeren' (86%).
- Ruim de helft vindt het hebben van seks tijdens de menstruatie maar een vies idee (55%).
- Een derde vindt het ongemakkelijk om het met vrienden over menstruatie te hebben (34%); een groter deel is het hier niet mee eens (41%).
- Een kwart houdt het meestal voor haarzelf wanneer zij ongesteld is (26%); bijna de helft (48%) is het hier niet mee eens.
- Een vijfde geeft aan dat er binnen hun gezin niet openlijk wordt gesproken over menstruatie (19%); ruim twee derde is het hier niet mee eens (67%).
- Een zevende vindt het gênant om te vertellen dat zij ongesteld zijn (15%); twee derde is het hier niet mee eens (66%).
- Een tiende vindt het ongemakkelijk om met vriendinnen over menstruatie te praten (10%); ruim drie kwart is het hier niet mee eens (77%).

Toelichting:

* Stelling d en f werden alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

Schaamte en ongemak omtrent menstruatie (2)

Jonge meiden (12 t/m 15 jaar) ervaren vaker ongemak omtrent het delen en bespreken dat zij ongesteld zijn

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken?

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

% (helemaal) mee eens	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Ik zou mij erg schamen als ik zou 'doorlekkeren'	83,6	86,4	87,4
Het hebben van seks tijdens de menstruatie vind ik maar een vies idee	50,2	53,4	58,4
Ik vind het ongemakkelijk om het met vrienden over menstruatie te hebben	50,9	27,7	27,1
Als ik ongesteld ben, dan houd ik dat meestal voor mijzelf*	32,3	22,4	26,5
Binnen ons gezin wordt niet openlijk gesproken over menstruatie	16,4	22,0	18,0
Ik vind het gênant om te vertellen dat ik ongesteld ben*	23,3	12,4	13,9
Ik vind het ongemakkelijk om het met vriendinnen over menstruatie te hebben	19,6	7,7	5,2
Max. N	275	382	406

Conclusies:

- Jongere meiden (12 t/m 15 jaar) zijn het vaker (helemaal) eens volgende stellingen: 'Ik vind het ongemakkelijk om het met vrienden over menstruatie te hebben' (51% vs. 27%), 'Als ik ongesteld ben, dan houd ik dat meestal voor mijzelf' (32% vs. 25%), 'Ik vind het gênant om te vertellen dat ik ongesteld ben' (23% vs. 13%) en 'Ik vind het ongemakkelijk om het met vriendinnen over menstruatie te hebben' (20% vs. 6%).
- Oudere meiden (21 t/m 25 jaar) vinden het hebben van seks tijdens de menstruatie vaker een vies idee (58% vs. 52%). Jongere meiden (12-15 jaar) hebben hier vaker geen mening over ('weet ik niet' 35% vs. 10%) of zeggen dit liever niet (7% vs. 1%) (beide niet getoond in de tabel).
- In Noord-Nederland vindt men vaker dat het hebben van seks tijdens de menstruatie een vies idee is (65% vs. 53%); in West-Nederland vindt men dit het minst vaak (51% vs. 58%).
- In het noorden lijken meiden opener te zijn; Noord-Nederlandse meiden houden het minder vaak voor zichzelf dat zij ongesteld zijn (16% vs. 27%)

Toelichting:

* Stelling d en f werden alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

significant hoger

significant lager

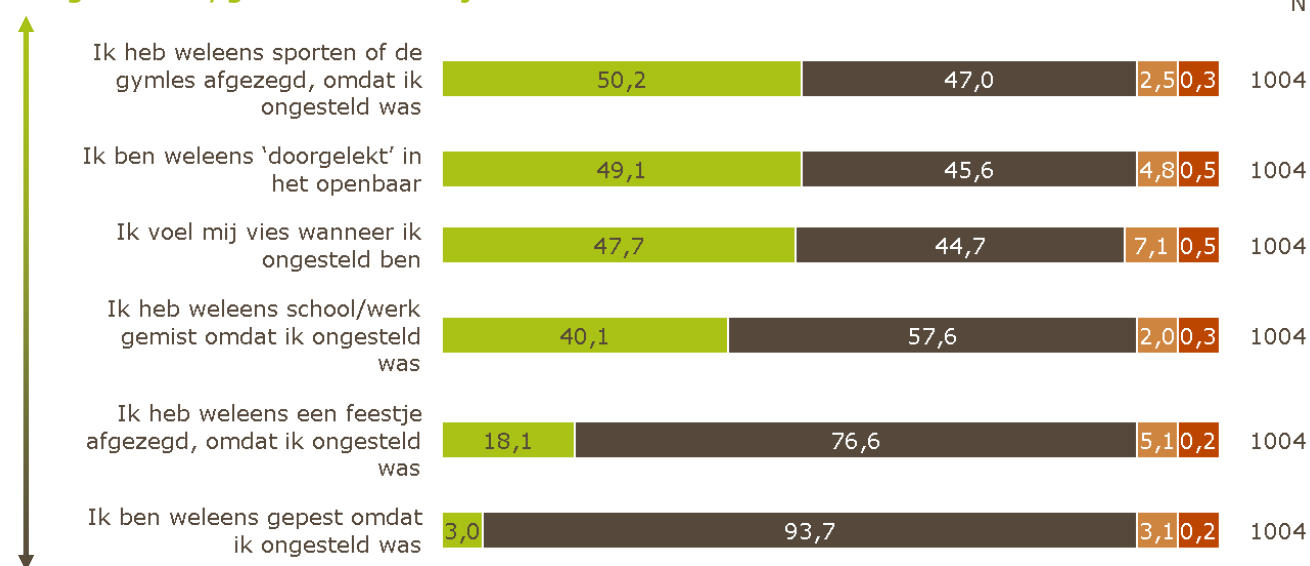
Menstruatie en dagelijks leven

Bijna de helft van de meiden voelt zich vies wanneer zij ongesteld zijn; hoe ouder meiden zijn, hoe vaker zij dit gevoel ervaren

Geef aan of onderstaande uitspraken wel of niet voor jou gelden.

■ Ja, geldt wel voor mij ■ Nee, geldt niet voor mij ■ Weet niet/geen mening ■ Zeg ik liever niet

Hoogste % 'Ja, geldt wel voor mij'

Laagste % 'Ja, geldt wel voor mij'

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

	% 'Ja, geldt wel voor mij'	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Ik heb weleens sporten of de gymles afgezegd, omdat ik ongesteld was		40,8	49,9	55,7
Ik ben weleens 'doorgelekt' in het openbaar		30,0	55,2	54,0
Ik voel mij vies wanneer ik ongesteld ben		36,3	46,2	55,4
Ik heb weleens school/werk gemist omdat ik ongesteld was		27,8	45,6	41,8
Ik heb weleens een feestje afgezegd, omdat ik ongesteld was		10,3	15,6	24,8
Ik ben weleens gepest omdat ik ongesteld was		2,2	2,7	3,7
N		223	377	404

Conclusies:

- De helft heeft weleens sporten of de gymles afgezegd omdat zij ongesteld waren (50%). Vier op de tien hebben weleens school of werk gemist omdat zij ongesteld waren (40%) en bijna een vijfde heeft om deze reden weleens een feestje afgezegd (18%).
- Bijna de helft is weleens 'doorgelekt' in het openbaar (49%) en/of voelt zich vies wanneer zij ongesteld zijn (48%).
- 3% is weleens gepest omdat zij ongesteld waren.
- Voor bijna alle uitspraken (behalve 'Ik ben weleens gepest omdat ik ongesteld was') geldt dat het voor meisjes in de leeftijd van 12 t/m 15 minder vaak geldt. Over het algemeen gelden de uitspraken vaker wel voor oudere meiden (21 t/m 25 jaar).

Toelichting:

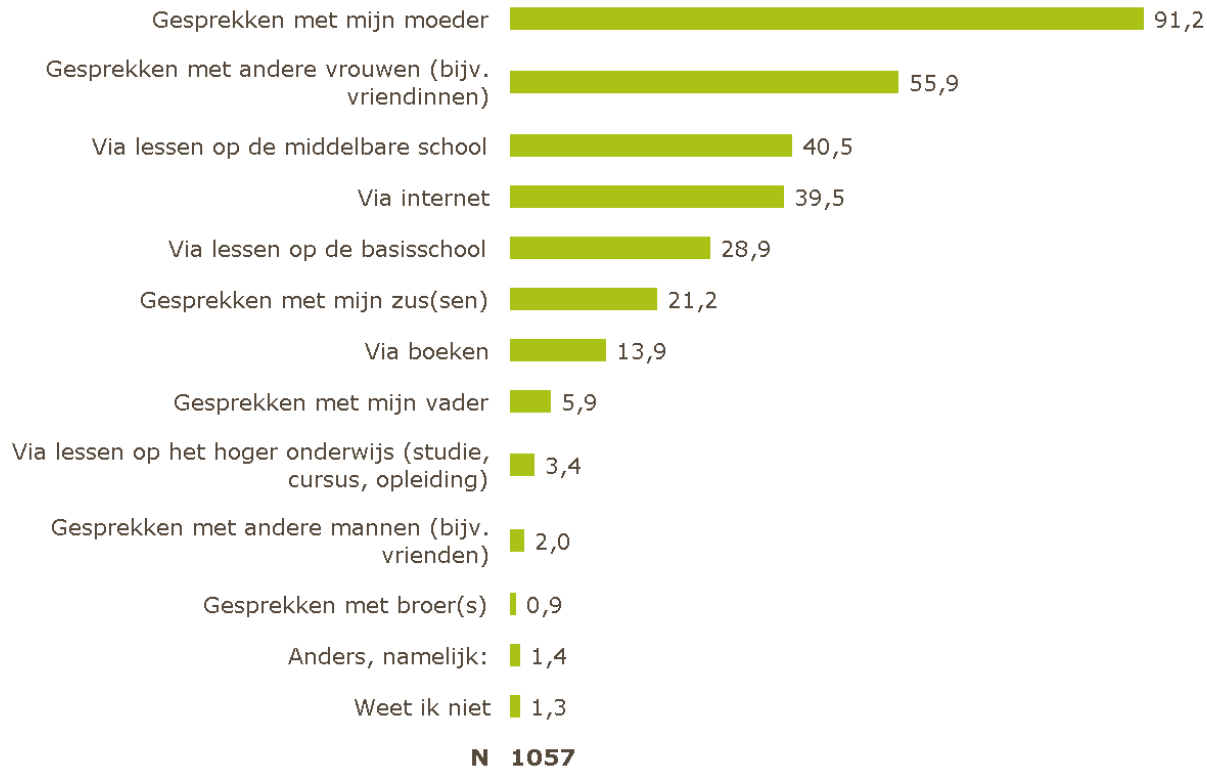
Deze vraag werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

■ significant hoger
■ significant lager

Kennis opdoen over menstruatie (1)

De meeste meiden hebben kennis opgedaan over menstruatie via gesprekken met hun moeder

Op welke manieren heb jij jouw kennis over het onderwerp menstruatie opgedaan? Je kan meerdere antwoorden geven.

Conclusies:

- De manier waarop meiden het vaakst kennis hebben opgedaan omtrent over menstruatie is het hebben van gesprekken met hun moeder (91%).
- Daarnaast hebben zij (ook) vaak kennis vergaard door het hebben van gesprekken met andere vrouwen (56%), via lessen op de middelbare school (41%) en/of via internet (40%).
- Zuid-Nederlandse meiden hebben vaker kennis opgedaan via lessen op de basisschool (36% vs. 27%) en juist maar minder vaak via gesprekken met andere vrouwen (50% vs. 58%) en/of via het internet (33% vs. 42%). Noord-Nederlandse meiden hebben juist minder vaak iets geleerd op de basisschool over menstruatie (19% vs. 30%).

Toelichting:

Bij deze vraag kon men meerdere antwoorden geven. De percentages tellen daardoor op tot meer dan 100%.

De antwoorden zijn gesorteerd van meest naar minst gekozen.

Kennis opdoen over menstruatie (2)

Hoe jonger meiden zijn, hoe vaker zij kennis hebben opgedaan over menstruatie via lessen op de basisschool

Op welke manieren heb jij jouw kennis over het onderwerp menstruatie opgedaan? Je kan meerdere antwoorden geven.

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Gesprekken met mijn moeder	93,5	92,1	88,8
Gesprekken met andere vrouwen (bijv. vriendinnen)	35,3	66,0	60,5
Via lessen op de middelbare school	25,5	48,5	43,2
Via internet	17,8	49,9	44,4
Via lessen op de basisschool	36,0	28,2	24,6
Gesprekken met mijn zus(sen)	17,5	22,4	22,6
Via boeken	10,2	14,8	15,6
Gesprekken met mijn vader	10,2	4,5	4,2
Via lessen op het hoger onderwijs (studie, cursus, opleiding)	0,7	5,3	3,5
Gesprekken met andere mannen (bijv. vrienden)	1,5	2,9	1,5
Gesprekken met broer(s)	0,7	1,1	0,7
Anders, namelijk:	1,1	1,3	1,7
Weet ik niet	1,1	0,8	2,0
N	275	379	403

Conclusies:

- Over de generaties lijken meiden via lessen op de basisschool vaker iets te leren over menstruatie; hoe jonger meiden zijn, hoe vaker zij kennis over menstruatie hebben opgedaan via lessen op de basisschool (36% 12 t/m 15 jaar tot 25% 21 t/m 25 jaar).
- De jongste meiden (12 t/m 15 jaar) hebben vaker iets geleerd over menstruatie via gesprekken met hun vader (10% vs. 4%) en juist minder vaak via gesprekken met andere vrouwen (35% vs. 63%) en/of via boeken (10% vs. 15%).

Toelichting:

Bij deze vraag kon men meerdere antwoorden geven. De percentages tellen daardoor op tot meer dan 100%.

De antwoorden zijn gesorteerd van meest naar minst gekozen.

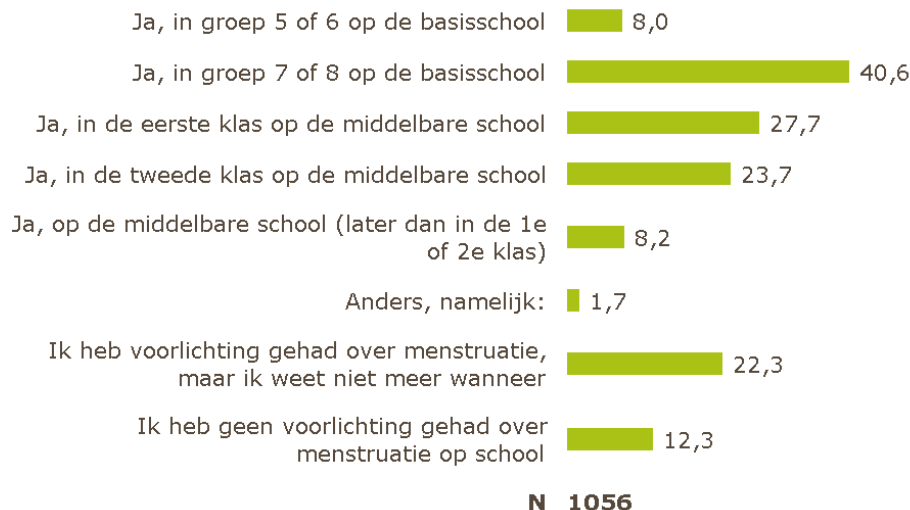
significant hoger

significant lager

Voorlichting menstruatie op school

Bijna negen op de tien hebben voorlichting gehad over menstruatie op school

Heb jij voorlichting gehad op school omtrent het onderwerp 'menstruatie'? Je kan meerdere antwoorden geven.

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Ja, in groep 5 of 6 op de basisschool	11,6	8,2	5,2
Ja, in groep 7 of 8 op de basisschool	54,9	44,2	27,5
Ja, in de eerste klas op de middelbare school	22,5	31,5	27,8
Ja, in de tweede klas op de middelbare school	18,5	31,5	19,9
Ja, op de middelbare school (later dan in de 1e of 2e klas)	2,2	14,6	6,5
Anders, namelijk:	0,0	2,1	2,5
Ik heb voorlichting gehad over menstruatie, maar ik weet niet meer wanneer	11,6	20,9	30,8
Ik heb geen voorlichting gehad over menstruatie op school	12,7	9,0	15,1
N	275	378	403

Conclusies:

- Bijna negen op de tien hebben voorlichting gehad over menstruatie op school (88%). Het meest voorkomende moment waarop meiden hierover voorlichting hebben gekregen, is groep 7/8 (41%).
- Daarnaast heeft rond een kwart (ook) voorlichting gekregen in de eerste klas (28%) en/of in de tweede klas (24%).
- Meiden lijken steeds jonger voorlichting te krijgen over menstruatie; de jongste meiden (12 t/m 15 jaar) hebben vaker voorlichting gekregen in groep 5/6 (12% vs. 7%) en in groep 7/8 (55% vs. 36%) en juist minder vaak op de middelbare school. 16- t/m 20-jarigen hebben vaker voorlichting gehad op de middelbare school. En de oudste leeftijdsgroep (21 t/m 25 jaar) geeft het vaakst aan geen voorlichting gehad te hebben op school (15% vs. 11%) of niet meer te weten wanneer (31% vs. 17%).
- Zuid-Nederlandse meiden geven het vaakst aan op jongere leeftijd voorlichting te hebben gehad; in groep 5/6 (12% vs. 7%) en/of in groep 7/8 (48% vs. 39%).

Toelichting:

Bij deze vraag kon men meerdere antwoorden geven. De percentages tellen daardoor op tot meer dan 100%.

significant hoger
significant lager

Uitspraken omtrent menstruatie (1)

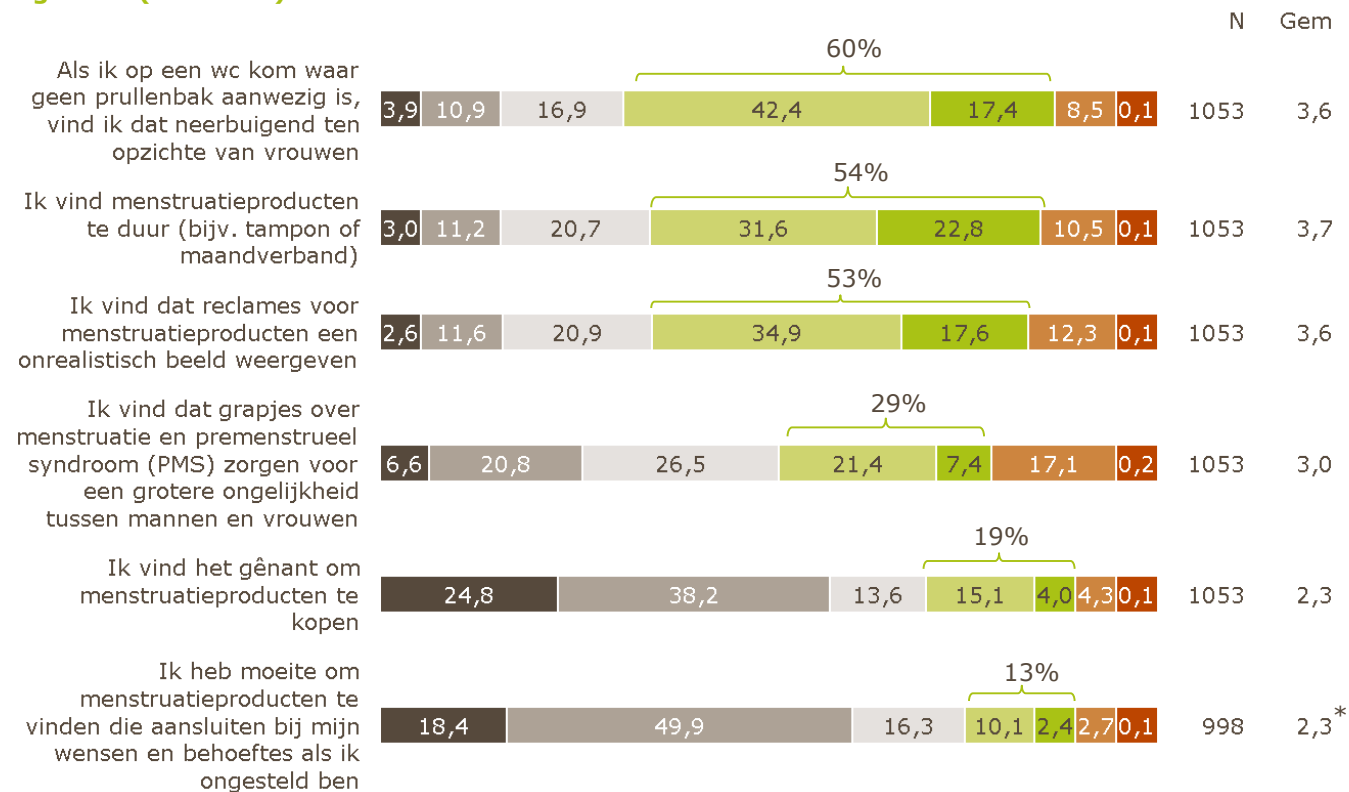
Ruim de helft van de meiden vindt menstruatieproducten te duur

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken?

Helemaal niet mee eens (1)
 Niet mee eens (2)
 Neutraal (3)
 Mee eens (4)
 Helemaal mee eens (5)

Weet niet/geen mening
 Zeg ik liever niet

Hoogste % (helemaal) mee eens

Laagste % (helemaal) mee eens

Conclusies:

- Zes op de tien vinden het neerbuigend ten opzichte van vrouwen als zij op een wc komen waar geen prullenbak aanwezig is (60%).
- Ruim de helft vindt menstruatieproducten te duur (54%) en/of is van mening dat er een onrealistisch beeld wordt weergegeven in reclames voor menstruatieproducten (53%).
- Drie op de tien vinden dat grapjes over menstruatie en PMS zorgen voor een grotere ongelijkheid tussen mannen en vrouwen (29%).
- Een vijfde vindt het kopen van menstruatieproducten gênant (19%).
- Een achtste heeft moeite om menstruatieproducten te vinden die aansluiten bij hun wensen en behoeftes (13%).

Toelichting:

* Stelling f werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

Respondenten hadden de mogelijkheid om de uitleg van PMS te bekijken door middel van een mouseover. Uitleg: 'Premenstrueel syndroom. Het is een aandoening bij de vrouw die in de periode van 1 tot 2 weken voor de menstruatie kan voorkomen. Kentekenen van PMS zijn onder andere depressie, emotionele stress, gevoelige borsten, hoofdpijnen, prikkelbaarheid en nervositeit'.

Uitspraken omtrent menstruatie (2)

Vooraf jonge meiden (12 t/m 15 jaar) vinden gênant om menstruatieproducten te kopen

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken?

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

% (helemaal) mee eens	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Als ik op een wc kom waar geen prullenbak aanwezig is, vind ik dat neerbuigend ten opzichte van vrouwen	49,5	65,1	61,8
Ik vind menstruatieproducten te duur (bijv. tampon of maandverband)	34,9	63,8	59,0
Ik vind dat reclames voor menstruatieproducten een onrealistisch beeld weergeven	39,6	55,6	58,5
Ik vind dat grapjes over menstruatie en premenstrueel syndroom (PMS) zorgen voor een grotere ongelijkheid tussen mannen en vrouwen	22,9	31,5	30,2
Ik vind het gênant om menstruatieproducten te kopen	28,4	16,7	15,0
Ik heb moeite om menstruatieproducten te vinden die aansluiten bij mijn wensen en behoeftes als ik ongesteld ben*	11,2	12,0	13,8
Max. N	275	378	400

Conclusies:

- Voor vrijwel alle uitspraken geldt dat de jongste meiden (12 t/m 15 jaar) het hier minder vaak mee eens zijn, behalve als het gaat om 'Ik vind het gênant om menstruatieproducten te kopen'; daar zijn jongere meiden het juist vaker mee eens (28% vs. 16%).
- West-Nederlandse meiden vinden vaker dat reclames voor menstruatieproducten een onrealistisch beeld weergeven (56% vs. 50%) en dat grapjes over menstruatie en PMS zorgen voor een grotere ongelijkheid tussen mannen en vrouwen (32% vs. 26%). Zij vinden het juist minder vaak gênant om menstruatieproducten te kopen (16% vs. 22%).

Toelichting:

* Stelling f werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

Respondenten hadden de mogelijkheid om de uitleg van PMS te bekijken door middel van een mouseover. Uitleg: 'Premenstrueel syndroom. Het is een aandoening bij de vrouw die in de periode van 1 tot 2 weken voor de menstruatie kan voorkomen. Kentekenen van PMS zijn onder andere depressie, emotionele stress, gevoelige borsten, hoofdpijnen, prikkelbaarheid en nervositeit'.

significant hoger

significant lager

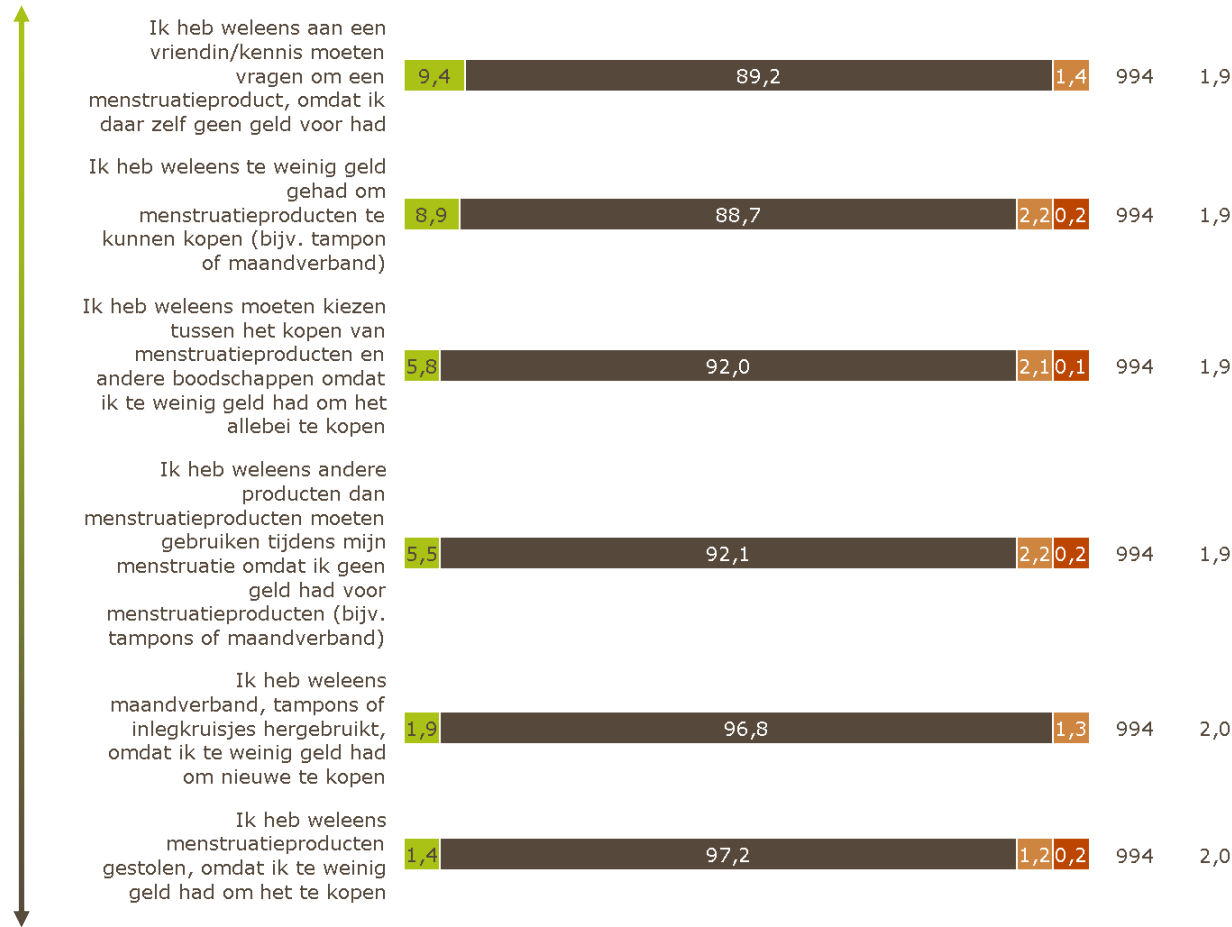
Period poverty (1)

Bijna een tiende heeft weleens te weinig geld gehad om menstruatieproducten te kopen

Geef aan of onderstaande uitspraken wel of niet voor jou gelden.

■ Ja, geldt wel voor mij ■ Nee, geldt niet voor mij ■ Weet niet/geen mening ■ Zeg ik liever niet

Hoogste % 'Ja, geldt wel voor mij'

Laagste % 'Ja, geldt wel voor mij'

Conclusies:

- Maximaal een tiende geeft aan weleens te maken te hebben gehad met de voorgelegde vormen van 'period poverty' (1%-9%).
- Zo heeft bijna een tiende heeft weleens aan een vriendin/kennis moeten vragen om een menstruatieproduct, omdat zij daar zelf geen geld voor hadden (9%) en heeft een even grote groep weleens te weinig geld gehad om menstruatieproducten te kopen (9%).
- Vooral in Noord-Nederland worden menstruatieproducten vaker hergebruikt (5% vs. 2%).

Toelichting:

Deze vraag werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

Period Poverty (2)

Jonge meiden (12 t/m 15 jaar) hebben het minst vaak te maken gehad met de voorgelegde vormen van 'period poverty'

Geef aan of onderstaande uitspraken wel of niet voor jou gelden.

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

% 'Ja, geldt wel voor mij'	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Ik heb weleens aan een vriendin/kennis moeten vragen om een menstruatieproduct, omdat ik daar zelf geen geld voor had	5,8	12,6	8,3
Ik heb weleens te weinig geld gehad om menstruatieproducten te kunnen kopen (bijv. tampon of maandverband)	3,6	11,2	9,6
Ik heb weleens moeten kiezen tussen het kopen van menstruatieproducten en andere boodschappen omdat ik te weinig geld had om het allebei te kopen	2,2	7,8	6,0
Ik heb weleens andere producten dan menstruatieproducten moeten gebruiken tijdens mijn menstruatie omdat ik geen geld had voor menstruatieproducten (bijv. tampons of maandverband)	2,2	6,1	6,8
Ik heb weleens maandverband, tampons of inlegkruisjes hergebruikt, omdat ik te weinig geld had om nieuwe te kopen	1,3	2,9	1,3
Ik heb weleens menstruatieproducten gestolen, omdat ik te weinig geld had om het te kopen	2,2	1,1	1,3
N	223	374	397

Conclusies:

- Voor bijna alle voorgelegd vormen van 'period poverty' geldt dat de jongste meiden (12 t/m 15 jaar) hier het minst vaak weleens mee te maken hebben gehad.
- 16 t/m 20 jarigen hebben vanwege een te laag budget vaker weleens om een menstruatieproduct moeten vragen aan een vriendin, te weinig geld om menstruatieproduct te kopen of moeten kiezen tussen het kopen van een menstruatieproduct en andere boodschappen.

Toelichting:

Deze vraag werd alleen gesteld aan meisjes en vrouwen die hun eerste menstruatie al hebben meegemaakt.

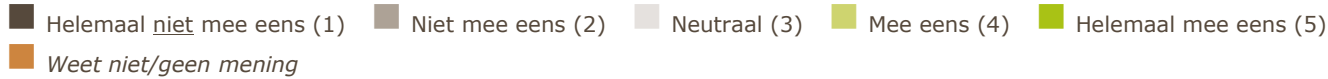
significant hoger

significant lager

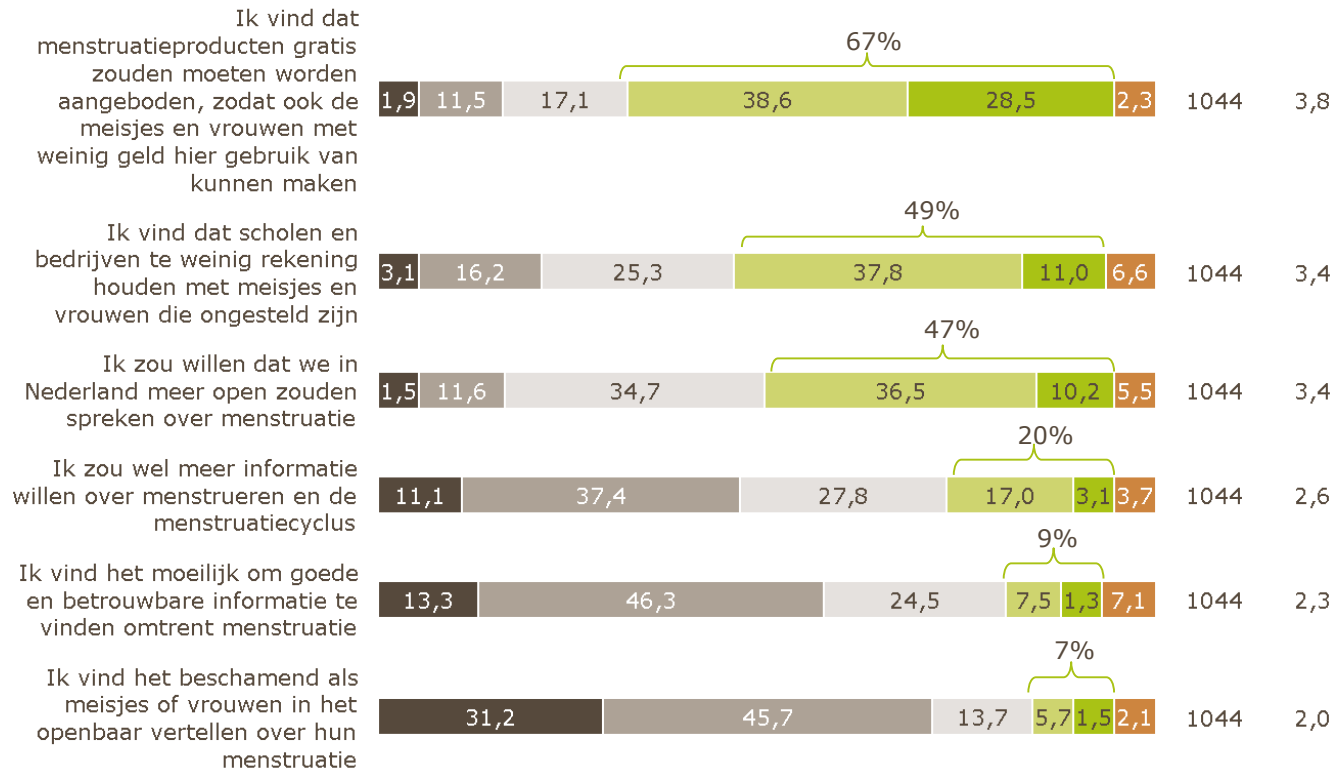
Meningen omtrent menstruatie (1)

Twee derde vindt dat menstruatieproducten gratis zouden moeten zijn, zodat ook minderbedeelde vrouwen hier gebruik van kunnen maken

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken?

Hoogste % (helemaal) mee eens

Laagste % (helemaal) mee eens

Conclusies:

- Twee derde is van mening dat menstruatieproducten gratis zouden moeten worden aangeboden, zodat ook de meisjes en vrouwen met weinig geld hier gebruik van kunnen maken (67%).
- De helft is het ermee eens dat scholen en bedrijven te weinig rekening houden met meisjes en vrouwen die ongesteld zijn (49%).
- Voor bijna de helft geldt dat zij willen dat we in Nederland meer open over menstruatie zouden spreken (47%).
- Een vijfde zou wel meer informatie willen over menstrueren en de menstruatiecyclus (20%); de helft is het hier niet mee eens (49%).
- Minder dan een tiende vindt het moeilijk om goede en betrouwbare informatie te vinden omtrent menstruatie (9%) en/of vindt het beschamend als meisjes of vrouwen in het openbaar vertellen over hun menstruatie (7%). Het merendeel is het echter niet eens met deze twee stellingen (resp. 60% en 77%).

Meningen omtrent menstruatie (2)

Vooral jonge meiden (12-15 jaar) vinden het beschamend als vrouwen in het openbaar over hun menstruatie vertellen

In hoeverre ben je het eens met onderstaande uitspraken?

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

% (helemaal) mee eens	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Ik vind dat menstruatieproducten gratis zouden moeten worden aangeboden, zodat ook de meisjes en vrouwen met weinig geld hier gebruik van kunnen maken	66,8	72,6	62,2
Ik vind dat scholen en bedrijven te weinig rekening houden met meisjes en vrouwen die ongesteld zijn	42,0	52,7	50,0
Ik zou willen dat we in Nederland meer open zouden spreken over menstruatie	33,6	52,4	50,5
Ik zou wel meer informatie willen over menstrueren en de menstruatiecyclus	13,9	19,1	25,1
Ik vind het moeilijk om goede en betrouwbare informatie te vinden omtrent menstruatie	8,4	9,8	8,1
Ik vind het beschamend als meisjes of vrouwen in het openbaar vertellen over hun menstruatie	12,4	6,1	4,8
N	274	376	394

Conclusies:

- 16- t/m 20-jarigen vinden vaker dat menstruatieproducten gratis zouden moeten zijn, zodat ook meisjes en vrouwen met weinig geld hier gebruik van kunnen maken (73% vs. 64%); dit is eveneens de groep die zelf vaker weleens te maken heeft gehad met 'period poverty' (zie pagina 16). Oudere meiden (21 t/m 25 jaar) zijn het hier juist minder vaak mee eens (62% vs. 70%).
- Jongere meiden (12 t/m 15 jaar) zijn minder vaak van mening dat scholen en bedrijven te weinig rekening houden met meisjes en vrouwen die ongesteld zijn (42% vs. 51%). Ook willen zij minder vaak dat we in Nederland meer open zouden spreken over menstruatie (34% vs. 51%).
- Naarmate meiden ouder zijn, zouden zij vaker meer informatie willen over menstrueren en de menstruatiecyclus (14% onder 12-15 jaar tot 25% onder 21 t/m 25 jaar).
- Naarmate meiden ouder zijn vinden zij het minder vaak beschamend als meisjes of vrouwen in het openbaar vertellen over hun menstruatie (12% onder 12-15 jaar tot 5% onder 21-25 jaar)

significant hoger

significant lager

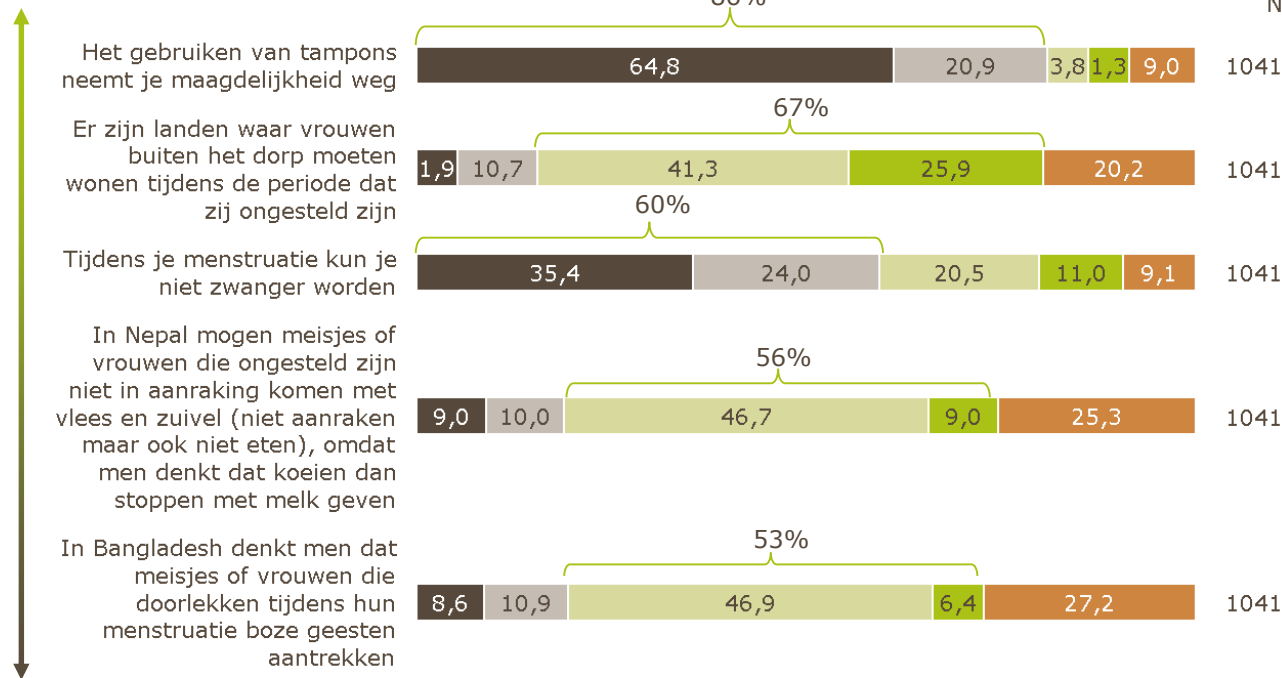
Uitspraken over menstruatie (in andere landen) (1)

Vooral als het gaat om uitspraken over het buitenland, hebben relatief veel meiden 'geen idee'

Hieronder staan enkele uitspraken over regels als het gaat om menstruatie. Geef voor elk van deze uitspraken aan of je denkt dat ze waar of niet waar zijn.

- Ik weet zeker dat dit niet waar is
- Ik denk dat dit niet waar is
- Ik denk dat dit wel waar is
- Ik weet zeker dat dit wel waar is
- Weet ik echt niet/geen idee

Hoogste % juist beantwoord

Laagste % juist beantwoord

Conclusies:

- Minimaal de helft weet de uitspraken omtrent menstruatie (in andere landen) juist te beantwoorden (53% - 86% geeft het juiste antwoord, al dan niet met zekerheid).
- Meiden zijn er het vaakst van op de hoogte dat het gebruiken van tampons je maagdelijkheid niet wegneemt (86%); 65% weet zeker dat dit niet waar is en nog eens 21% denkt terecht dat dit niet waar is.
- Twee derde weet dat er landen zijn waar vrouwen buiten het dorp moeten wonen tijdens de periode dat zij ongesteld zijn (67%); toch is het deel dat hierover zeker is (26%) kleiner dan het deel dat denkt dat deze uitspraak waar is (41%).
- Zes op de tien weten dat de uitspraak 'Tijdens je menstruatie kun je niet zwanger raken' niet waar is (60%); 35% weet dit met zekerheid te ontkrachten en 24% denkt terecht dat het niet waar is.
- Ruim de helft weet (ook) dat de uitspraken over menstruatie in Nepal en Bangladesh waar zijn (resp. 56% en 53%); slechts een klein deel kan met zekerheid zeggen dat dit het geval is (resp. 9% en 6%).
- Als het uitspraken over het buitenland betreft, geeft een relatief groot deel aan geen idee te hebben (20%-27%).

Uitspraken over menstruatie (in andere landen) (2)

Jonge meiden weten de uitspraken minder vaak juist te beantwoorden

Hieronder staan enkele uitspraken over regels als het gaat om menstruatie. Geef voor elk van deze uitspraken aan of je denkt dat ze waar of niet waar zijn.

Uitsplitsing naar leeftijdsgroep

% juiste beantwoord (al dan niet met zekerheid)	12-15 jaar	16-20 jaar	21-25 jaar
Het gebruiken van tampons neemt je maagdelijkheid weg	74,1	89,1	90,8
Er zijn landen waar vrouwen buiten het dorp moeten wonen tijdens de periode dat zij ongesteld zijn	59,1	64,5	75,5
Tijdens je menstruatie kun je niet zwanger worden	48,2	64,8	62,2
In Nepal mogen meisjes of vrouwen die ongesteld zijn niet in aanraking komen met vlees en zuivel (niet aanraken maar ook niet)	44,9	57,3	61,7
In Bangladesh denkt men dat meisjes of vrouwen die doorlekken tijdens hun menstruatie boze geesten aantrekken	43,4	58,9	54,8
N	274	375	392

Conclusies:

- Voor alle uitspraken geldt dat de jongste meiden (12-15-jaar) minder vaak het juiste antwoord weten te geven.

significant hoger
significant lager

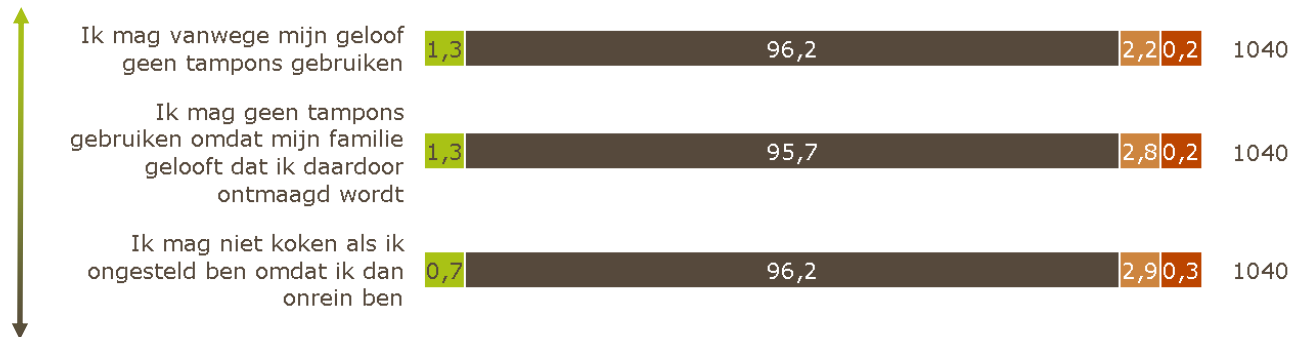
Regels omtrent menstruatie

Voor een relatief kleine deel gelden één of meer 'regels' als het gaat om menstruatie

Geef aan of onderstaande 'regels' als het gaat om menstruatie voor jou gelden.

■ Ja, geldt wel voor mij
 ■ Nee, geldt niet voor mij
 ■ Weet niet/geen mening
 ■ Zeg ik liever niet

Hoogste % 'Ja, geldt wel voor mij'

Laagste % 'Ja, geldt wel voor mij'

Zijn er nog andere regels die voor jou gelden als het gaat om je menstruatie, bijvoorbeeld vanwege je geloof of cultuur? Zo ja, welke? Vertel hierbij zo uitgebreid mogelijk welke regels dit zijn.

N 1040

"Geen taart maken omdat het anders niet rijst of gaar word."

"Geen seks tijdens het menstrueren."

"Als moslim mag je dan niet bidden of de moskee in."

"Wanneer je ongesteld bent, mag je geen tempels of andere heilige plekken binnengaan in Bali omdat je onrein bent."

"Niet het gebed verrichten. Geen geslachtsgemeenschap hebben."

Conclusies:

- Alle drie de uitspraken zijn slechts op een enkeling van toepassing (1%).
- Voor 2% gelden (ook) andere regels; voornamelijk niet bidden, vasten of seks hebben tijdens de menstruatie.

Toelichting:

Een overzicht van alle open antwoorden is te vinden in de online rapportage.

Menstruatie als onderwerp in de media

Bijna vier op de tien meiden hebben weleens iets in de media gezien, gehoord of gelezen over menstruatie

Heb jij weleens iets in de media gezien, gehoord of gelezen over menstruatie? Zo ja, wat? Vertel hierbij zo uitgebreid mogelijk wat je hebt gezien en wat je hiervan vond.

Conclusies:

- Bijna vier op de tien hebben weleens iets in de media gezien, gehoord of gelezen over menstruatie (39%).
- Verreweg het vaakst worden reclames voor menstruatie producten genoemd. Daarnaast worden diverse onderwerpen aangehaald, zoals adviezen via vlogs op YouTube of (vrouwen)tijdschriften, informatie over producten (anders dan reclame), reportages over bijv. 'free bleeding' of menstruatie in andere landen en informatieve artikelen bijv. voer endometriose.

Toelichting:

Hoe vaker een woord of woordcombinatie wordt genoemd, hoe groter deze wordt getoond in de Wordcloud.

Een overzicht van alle open antwoorden is te vinden in de online rapportage.

Samenvatting (1)

- Bijna alle meiden (12 t/m 25 jaar) weten wat menstrueren is. Van hen heeft 95% de eerste menstruatie al meegemaakt.
- Voor ruim een derde was de eerste menstruatie een vervelende ervaring. Drie op de tien schaamden zich toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren. Vier op de tien wisten op dit moment niet goed wat zij moesten doen en een derde had op dit moment geen menstruatieproducten bij de hand.
- Het meest gebruikte hygiëne product tijdens de menstruatie is maandverband, gevolgd door tampons en inlegkruisjes.
- Bijna negen op de tien zouden zich schamen als zij zouden doorlekken; de helft heeft dit weleens meegemaakt.
- Een derde vindt het ongemakkelijk om het met vrienden over menstruatie te hebben; met vriendinnen vindt een tiende dit ongemakkelijk. Een kwart hoedt dit dan ook meestal voor zichzelf. Een vijfde zegt dat er binnen het gezin niet openlijk over menstruatie wordt gesproken.
- De helft van heeft weleens sporten of de gymles afgezegd omdat zij ongesteld waren. Vier op de tien miste school of werk om deze reden en bijna een vijfde een feestje.
- De manier waarop meiden het vaakst kennis hebben opgedaan omtrent over menstruatie is het hebben van gesprekken met hun moeder.
- Vier op de tien hebben hierover lessen gehad op de middelbare school en drie op de tien op de basisschool.
- Zes op de tien vinden het neerbuigend ten opzichte van vrouwen als zij op een wc komen waar geen prullenbak aanwezig is. Ruim de helft vindt menstruatieproducten te duur en/of dat reclames voor menstruatieproducten een onrealistisch beeld weergeven. Twee derde vindt dat menstruatieproducten gratis zouden moeten zijn, zodat ook meisjes en vrouwen met weinig geld hier gebruik van kunnen maken.
- Bijna een tiende heeft weleens aan een vriendin/kennis moeten vragen om een menstruatieproduct, omdat zij daar zelf geen geld voor hadden en/of heeft weleens te weinig geld gehad om menstruatieproducten te kopen.
- Minimaal de helft weet de uitspraken omtrent menstruatie (in andere landen) juist te beantwoorden (53% - 86% juist beantwoord). Als het uitspraken betreft over menstruatie in andere landen hebben meiden het vaakst 'geen idee'.
- Voor een relatief kleine deel gelden één of meer 'regels' als het gaat om menstruatie. Zo mag 1% geen tampons gebruiken vanwege hun geloof en/of omdat hun familie gelooft dat zij daardoor hun maagdelijkheid verliezen.
- Vier op de tien meisjes en vrouwen hebben weleens iets gezien, gehoord of gelezen in de media over menstruatie. Dit zijn verreweg het vaakst reclames voor menstruatieproducten.

Samenvatting (2)

Verschillen naar leeftijd

- Schaamte over de eerste menstruatie lijkt over de generaties af te nemen; hoe ouder meiden nu zijn, hoe vaker zij aangeven dat zij zich schaamden toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren.
- Ook lijken meiden over de generaties beter voorbereid te zijn op de eerste menstruatie; hoe ouder meiden zijn, hoe vaker zij aangeven dat zij niet goed wisten wat zij niet moesten doen toen zij ontdekten dat zij voor het eerst ongesteld waren en dat zij op dit moment geen menstruatieproducten bij de hand hadden.
- Mogelijk is dit een gevolg van de voorlichting over menstruatie die op steeds jongere leeftijd lijkt te worden gegeven. Hoe jonger meiden zijn, hoe vaker zij kennis over menstruatie hebben opgedaan via lessen op de basisschool (groep 5 t/m 8). 16- t/m 20-jarigen hebben vaker voorlichting gehad op de middelbare school. En de oudste leeftijdsgroep (21 t/m 25 jaar) geeft het vaakst aan helemaal geen voorlichting gehad te hebben op school.
- De jongste meiden hebben minder vaak weleens activiteiten afgezegd omdat zij ongesteld waren, zoals sporten, school/werk of een feestje.
- Hoewel de jongste leeftijdsgroep (12 t/m 15 jaar) zich minder schaamt over de eerste menstruatie, ervaren zij toch vaker ongemak omtrent het bespreken van dit onderwerp. Zij vinden het vaker ongemakkelijk om het met vrienden of vriendinnen over menstruatie te hebben, vinden het vaker gênant om te vertellen dat zij ongesteld zijn en houden dit vaker voor zichzelf. Jonge meiden vinden het dan ook vaker beschamend als andere meisjes en vrouwen in het openbaar vertellen over hun menstruatie en zijn minder vaak van mening dat we in Nederland meer open zouden moeten spreken over menstruatie.
- Het kopen van menstruatieproducten worden door de jongste meiden ook vaker gênant gevonden.
- Voor bijna alle voorgelegd vormen van 'period poverty' geldt dat de jongste meiden (12 t/m 15 jaar) hier het minst vaak weleens mee te maken hebben gehad.

Onderzoeksverantwoording

Algemene onderzoeksgegevens

Plan Internationaal Schaamte bij menstruatie

Onderzoeksmethode	Online
Steekproef	Nederlandse meisjes/vrouwen van 12 t/m 25 jaar
Selectie	Die weten wat menstruatie is
Bron	PanelWizard
Bruto steekproef	2411
Netto steekproef (# op vrg 1)	1106
Volledige vragenlijsten (netto)	1037
Responspercentage	50%
Datum start veldwerk	14-jun
Datum veldwerk gereed	21-jun
Betrouwbaarheidsniveau*	95%
Maximale afwijking*	3,0%
Representatief naar:	Leeftijd, gezinssituatie, arbeidsparticipatie, opleiding, regio
Weging	Niet van toepassing

Respons breakdown	aantal
bruto steekproef	2411
bouncers (schatting)	96
buiten selectie	16
verwijderd na datacheck	46
afgebroken vragenlijsten	53
geen medewerking	1163
Volledige vragenlijsten	1037

* Bij 1037 afgenomen vragenlijsten valt met een betrouwbaarheid van 95% te concluderen dat de steekproef uitkomst maximaal 3,0% kan afwijken van de werkelijke situatie (als alle Nederlanders in de doelgroep ondervraagd zouden zijn).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van ISO 20252 (marktonderzoek) en ISO 26362 (access panels)

Leeftijd	% gewenst**	% behaald
12-15 jaar	28,1	26,9
16-20 jaar	35,1	35,2
21-25 jaar	36,8	37,9
N		1106

Gezinssituatie	% gewenst**	% behaald
Eénpersoons	13,9	14,4
Meerpersoons (zonder kinderen <18)	30,8	30,0
Meerpersoons met kinderen (jongste <13)	25,9	25,5
Meerpersoons met kinderen (jongste 13-17)	29,4	30,1
N		1106

Arbeidsparticipatie	% gewenst**	% behaald
Fulltime (35 uur of meer)	8,4	8,4
Parttime (12 t/m 34 uur)	19,0	18,1
Niet werkend (0 t/m 11 uur)	72,6	73,5
N		1106

Opleiding	% gewenst**	% behaald
Laag	52,8	50,1
Midden	37,1	37,9
Hoog	10,1	12,0
N		1106

Regio	% gewenst**	% behaald
Noord-Nederland	10,2	10,4
Oost-Nederland	21,7	21,0
Zuid-Nederland	22,5	23,4
West-Nederland	45,6	45,2
N		1106

** Dit is de verdeling zoals die in heel Nederland is binnen de gewenste selectie (o.b.v. de Gouden Standaard van de MOA)

- PanelWizard is het onderzoekspanel van Kien onderzoek
- 30.000 leden van 16 jaar en ouder en Kinderpanel 6 t/m 15 jaar
- Dwarsdoorsnee van de Nederlandse bevolking of specifieke doelgroepen (bv. boodschappers, beleggers, allochtonen, ouders van baby's, etc.)
- Panelleden geven vooraf toestemming voor deelname
- Hoge en betrouwbare respons, door beloning en terugkoppeling
- Representativiteit en (serieuze) medewerking worden voortdurend gecontroleerd en bewaakt
- ISO-gecertificeerd (ISO 20252 en 26362)
- Hanteert de Gouden Standaard van MOA

